

**KELTÁK
ÉSZAKGERMÁN TÖRZSEK-VIKINGEK
KELETI GÓTOK
LANGOBARDOK
VANDALOK
BURGUNDOK
NYUGATI GÓTOK
FRANKOK
KAROLINGOK
HUNOK
AVAROK**

NÉPVÁNDORLÁS MŰVÉSZE

Anglia és Írország

- Kelta kulturális hagyományok
- Elszigetelt területeken élénk kolostori élet alakult ki
- Művészetük formavilága elrugaszkodott a valóság formáitól
- Szenvedélyes vonalvezetés
- Kanyargós, fonatos szőnyegszerű minták
- Hajlított sematikus állatformák
- S- alakú vonalak

KELTÁK
I-XII. SZ.

LINDISFARNE-I BIBLIA

× 698 körül

**Brit szerzetes, Szent Patrick,
432-ben Írországban bevezette
a kezdetleges monasztikus rendszerű
kereszténységet.**

**A szerzetesek megtanultak latinul,
bizonyos görög tudásra tettek szert, és
kelta szellemben kommentálták az
egyházatyák könyveit.**

SZERZETESRENDEKRE TÁMASZKODÓ MONASZTIKUS EGYHÁZAT HOZNAK LÉTRE

4.sz-ban érkeznek az első
angolszász törzsek, akik ellen a
kelták felveszik a harcot
(Arthur király mondaköre örökíti
meg az eseményeket)

7. sz. bencés térítés
(Canterbury érsekség
megszervezése, latin liturgia
felvétele)

angolszászok 7 királyságot hoztak
létre a félszigeten (Mercia, Wessex)

793-tól 1066-ig folyamatos viking
támadások érik Angliát

A DURROW-I KÓDEX

VII. SZ. VÉGE

DUBLIN, TRINITY COLLEGE
ÍR KÖNYVFESTÉSZET ELSŐ MESTERMŰVE.

Durrow-i kódexben található a kelta díszítés jól ismert eszközei.

Teljesen absztrakt-geometrikus díszítésű monumentális iniciálék.

Díszítésük olyan bonyolult, hogy első ránézésre kivehetetlen kuszaságot találunk.

ABERLEMNŐI KERESZT

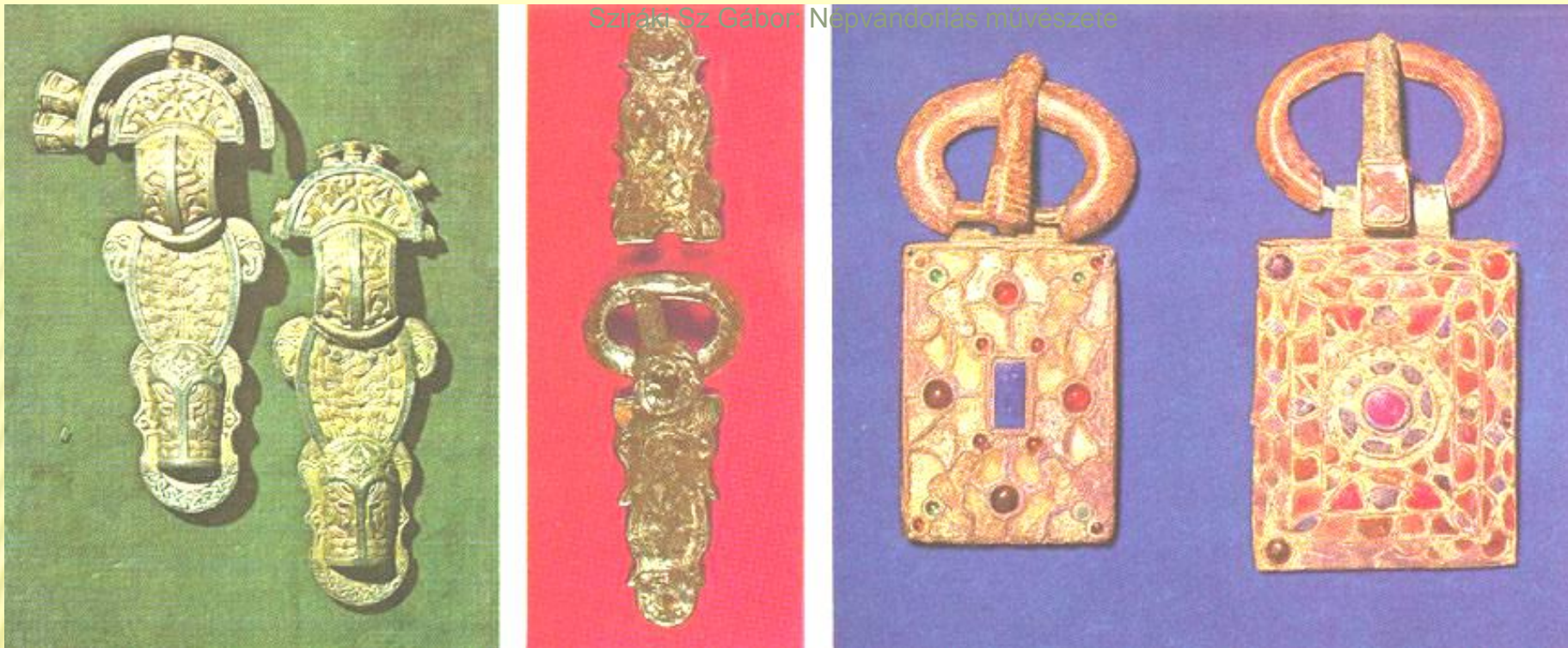

210 cm magas

8. Század

Írországban a keresztény misszionáriusok által felállított sírkövek szalagfonatos ornamentikával díszítettek.

8. Században alakult ki a fonadékokból és spirálvonalakból képzett áttört mintájú kelta kereszt. Az s alakban elnyúlt testű stilizált állatalakok fedezhetők fel.

A barbár népek **jellegzetes ötvöstárgyai** (IV-VI. sz. vége). A jobb két vizigót övcsat a színek és drágakövek kedvelését tükrözi, ami jellemző lesz majd a középkor folyamán.

AZ ÍR KELTA ÖTVÖSMŰVÉSZET LEGRÉGEBBI EMLÉKEI

Észak germán törzsek
8-9. században Skandináviában alakítottak államokat

VIKINGEK

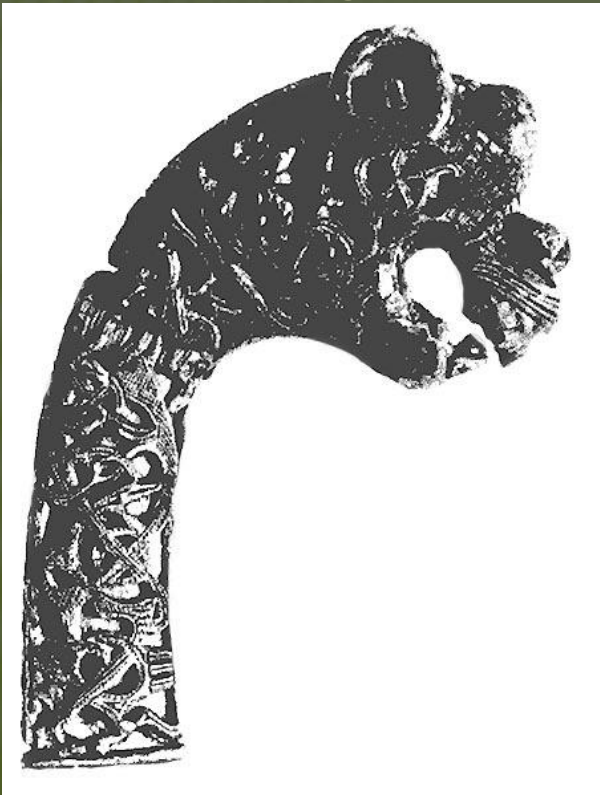

A rejtélyes fatárcsatörredék a vikingek rovátkáival.

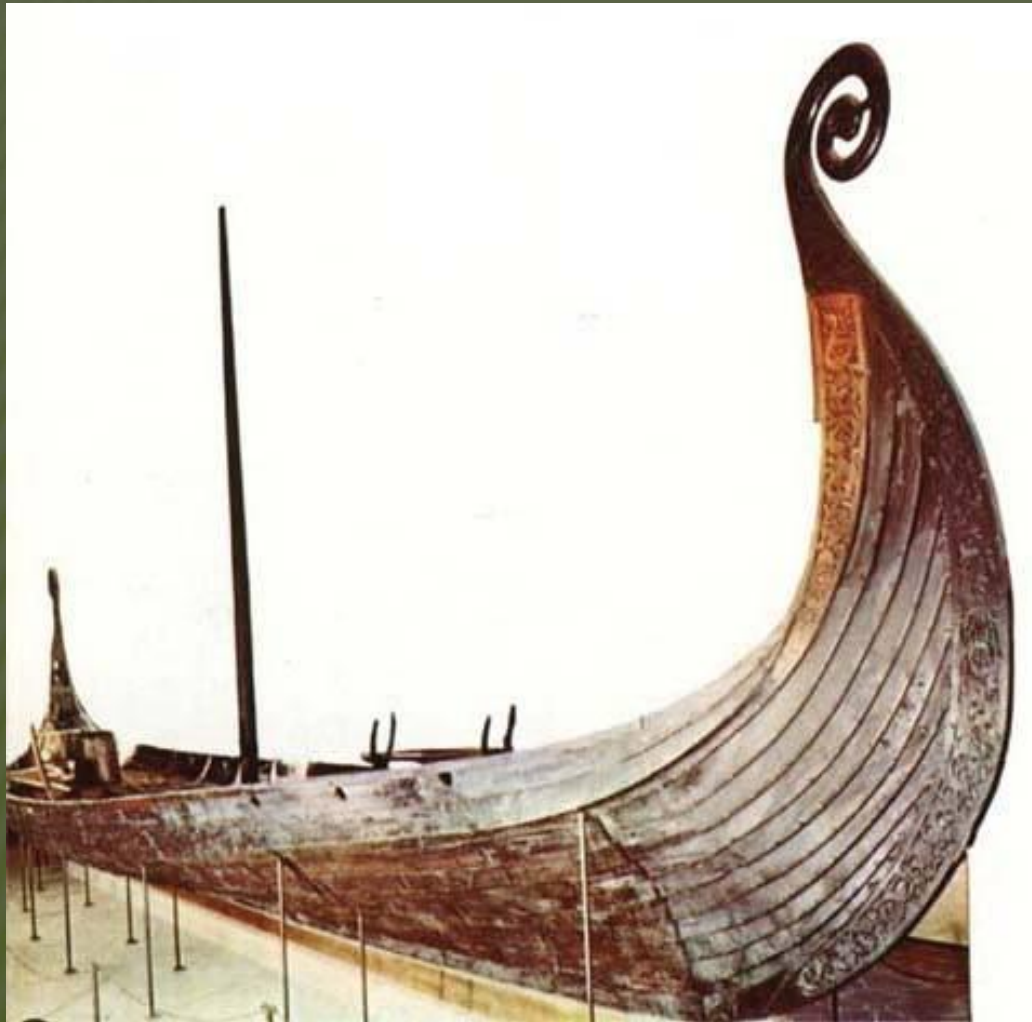
Jelentőségük:

államalakulatok létrehozása, amely minta lett Európa számára
(normann hercegség, Kijevi Rusz, szicíliai normann hercegség, angliai normann királyság)

létrejött a kereskedelmi utak rendszere, amelyek közül sok újonnan kapcsolódott be
Európa vérkeringésébe (német-lengyel területek)

**SKANDINÁVIÁBAN ÉLŐ
GERMÁN TÖRZSEK,
AKIKET NORMANNOKNAK,
VIKINGEKNEK,
VARÉGOKNAK IS NEVEZTEK**

Oseberg hajó
820 körül
Osló,
Egyetemi múzeum

**MIÉRT VOLTAK
KÉPESEK A VIKINGEK
MÁGNESES IRÁNYTŰ
HÍJÁN IS BEJÁRNI
A VILÁGOT**

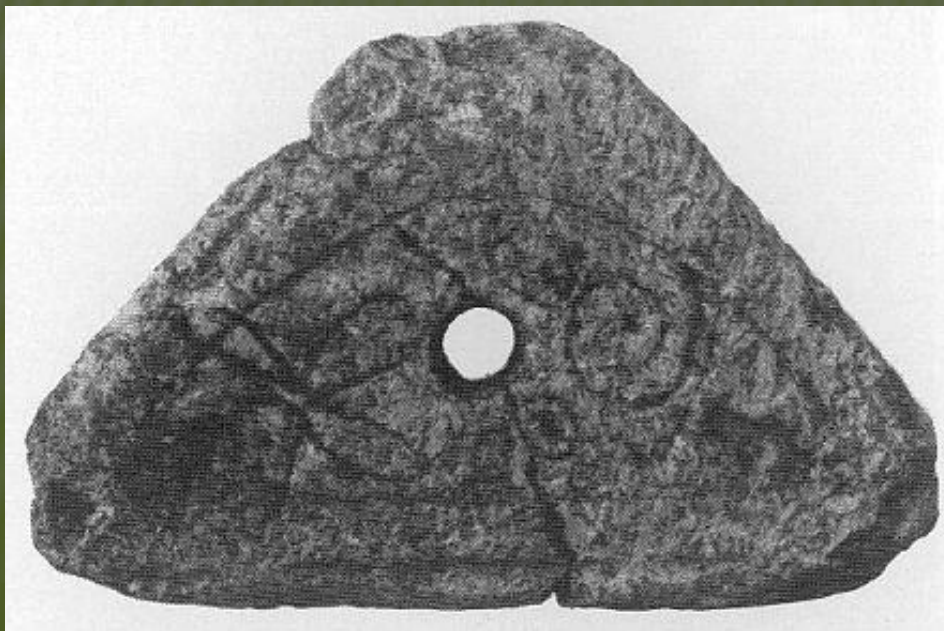
A vikingek tartós megtelepedése az amerikai kontinensen nem sikerült, főleg az őslakosság erős ellenállása miatt, ám legendáikban sokáig őrizték a fehér, tengeren jött idegenek emlékét.

A viking napóra modern rekonstrukciójával folytatott kísérletek során bebizonyosodott, hogy egyedül e napórával is kiválóan, nagy pontossággal lehet navigálni a nyílt óceánon – ha süt a nap. Ezzel tehát megoldódott a vikingek navigációjának egyik rejtélye:

napsütésben a viking hajósok a szóban forgó napórával tudták meghatározni egyik fő hajózási irányukat, keletet vagy nyugatot.

E módszert nevezik

„SZOLÁRIS VIKING-NAVIGÁCIÓNAK”.

Nem kellett mást tennie egy viking navigátornak, mint napsütésben vízszintesen tartani a fatárcsát, amit a közepéből kiálló függőleges pálcika körül addig forgat, míg a pálca árnyékának csúcsa érintette a tárcsára karcolt hiperbolikus nyomot. Ekkor a tárcsába vésett egyik rovátkasor a földrajzi észak felé mutatott. Ha a viking navigátor a napkövet napsütésben úgy állította be, hogy azon át nézve az égbolt egy adott része a legfényesebb legyen, s ekkor a Nap felé mutató egyenes karcolást ejtett a kristályon, akkor lényegében ezzel kalibrálta is a napkövet.

Jelling

a pogányságról a kereszténységre történő áttérés
szimbolikus helye.

Itt volt az első királyi székhely,
Gorm király itt rakta le a dán állam alapjait,
melyeket fia, I. (Kékfogú) Harald épített tovább.

JELLING VIKING
RUNAKŐ

Keltei gótok

Terület: Itália,
főváros: Ravenna.

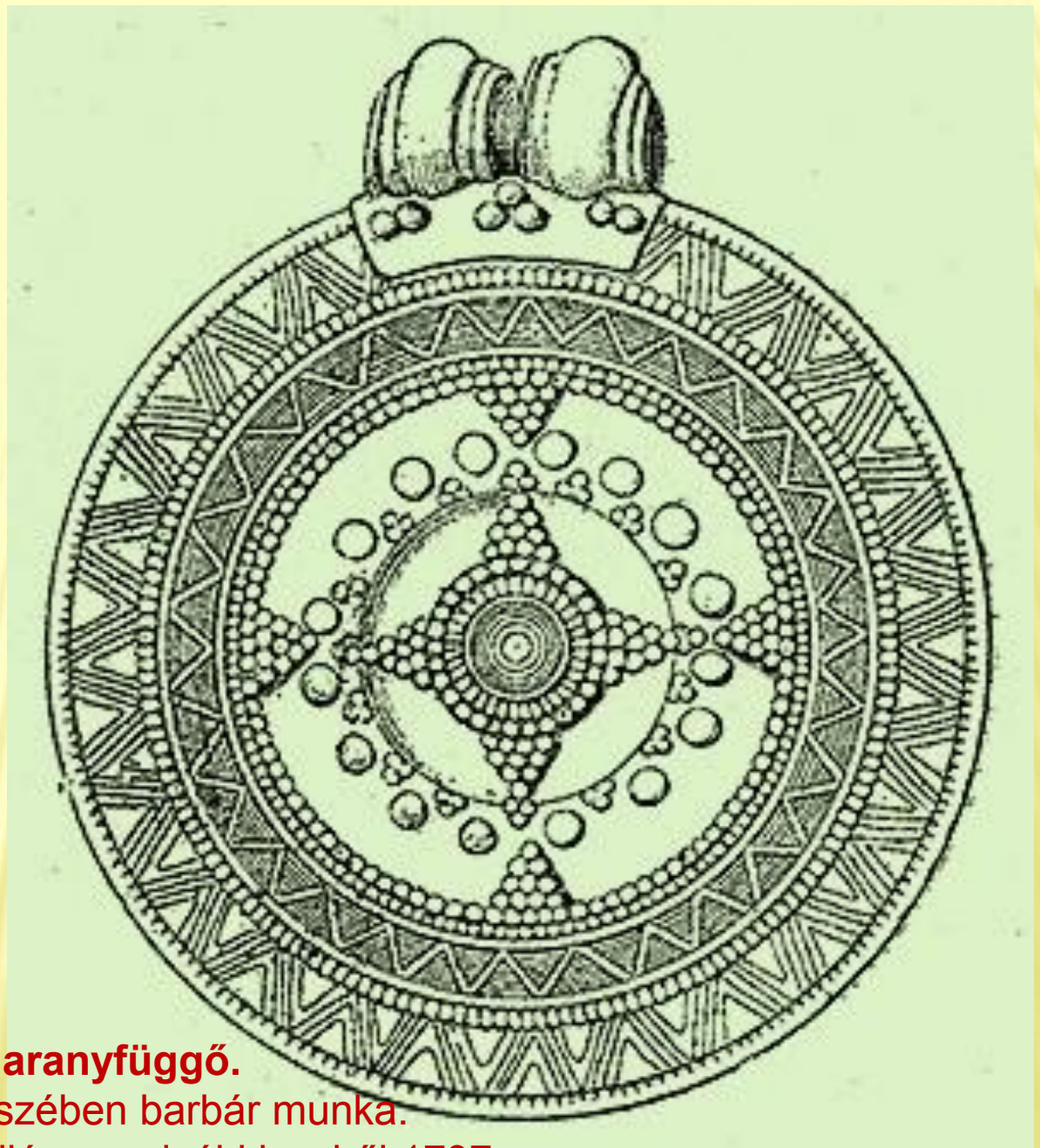
Theodorik (493-526),
első barbár uralkodó

487-ben megrohanta Itáliát,
Ravenna elfoglalása

római és barbár
hagyományok ötvözése

vallásuk ariánus

Justinianus bizánci hadai
elsöprik a gót uralmat

Gót aranyfüggő.
Egészében barbár munka.
A szilágysomlyói kincsből 1797.

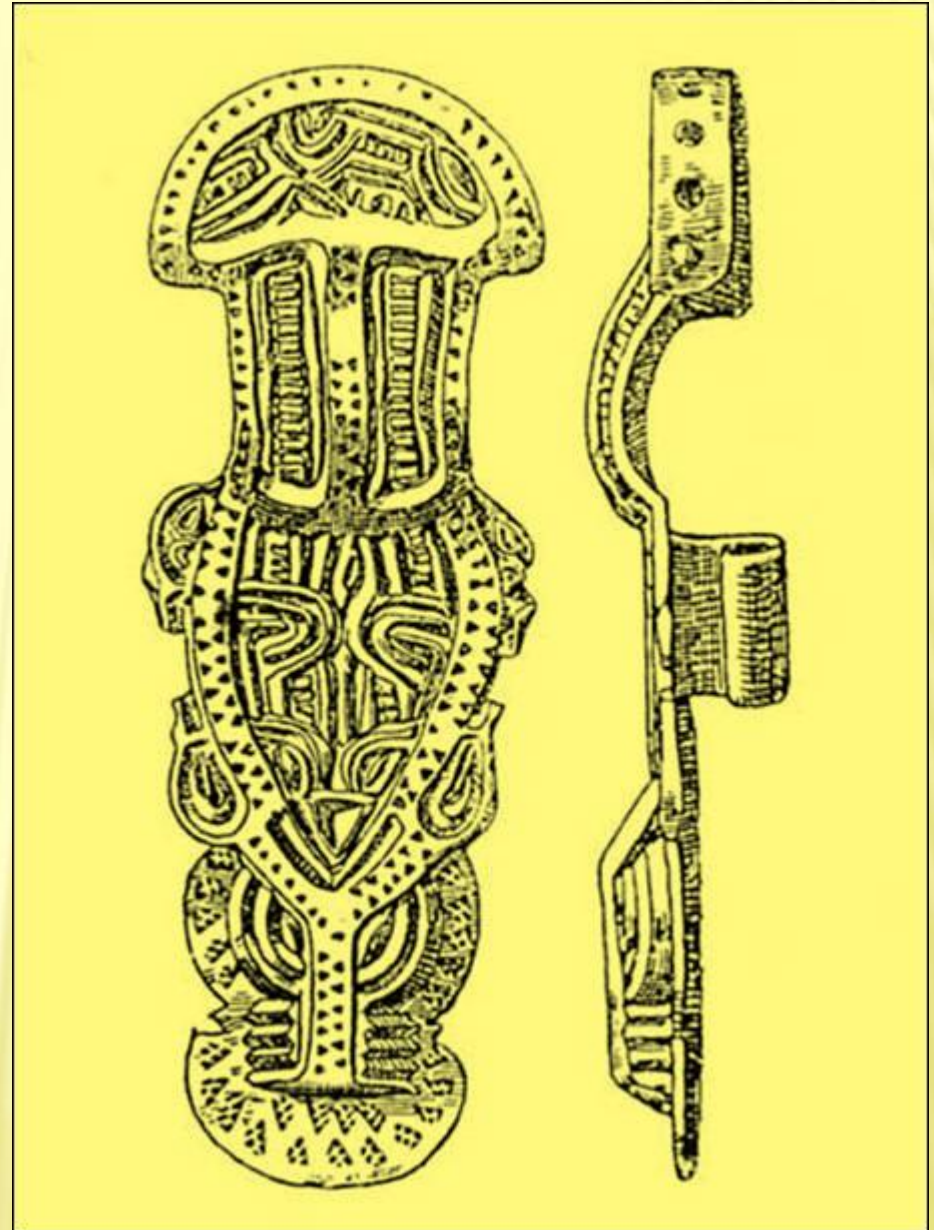
Langobardok

Terület: Észak-Itália.

Skandináviából származó germán népcsoport, amely Csehországon, Pannónián keresztül vándorolt be Itália területére

568-ban intéztek támadást Itália ellen, elpusztítják a római világot, majd megosztóznak az uralmon a bizánciakkal

Uralmukat a frankok döntik meg (Nagy Károly 774-ben megszünteti a Langobárd Királyságot)

Langobárd ruhakapcsoló tű (fibula)

Vandálok

Terület: Korzika, Szardínia,
Észak-Afrika főváros: Karthago.

Norvégiából származó népcsoport (Morvaországon keresztül, majd a Rajna mentén vándorolva kerültek Rómába majd Hispániában telepedtek meg, innen a nyugati-gótok nyomására vonultak tovább Afrikába)

Ők alkották az első független államot a Római Birodalmon belül ám a területükön a római civilizáció hanyatlak, a bizánci támadás a 6. sz-ban véget vet birodalmuknak

Burgundok

Terület: Rhone folyó vidéke.

a vandálokkal rokon nép

5. sz-ban kerültek a Rajna-vidékére,

kapcsolat a hunokkal

a frank állam kebelezi be 534-ben a Burgund királyságot

Sigismund hermája
(*Szent Zsigmond*)

(470 körül - 524, május 1.)

a burgundok királya 516 és 524 között.

Szent és mártír, Gundobad király fia, és társuralkodója.

Vizigótok (nyugati gótok)

Terület: Ibériai- félsziget főváros: Sevilla.

4. sz-ban jelennek meg a Római Birodalomban

a frank nyomás úzi őket az Ibériai-félszigetre

a középkori államszervezés csírái itt jelennek meg: felkent király (vagyis szent, hatalma isteni eredetű), hűségeskü

legfontosabb város: Toledo

A gót uralomnak az iszlám terjedése vet véget,

711-től arab törzsek előzönlük a félszigetet, létrehozva a Cordobai Kalifátust,

Nyugati gót mellű a [madridi Nemzeti Régészeti Múzeumbó](#)

Frankok

Terület:

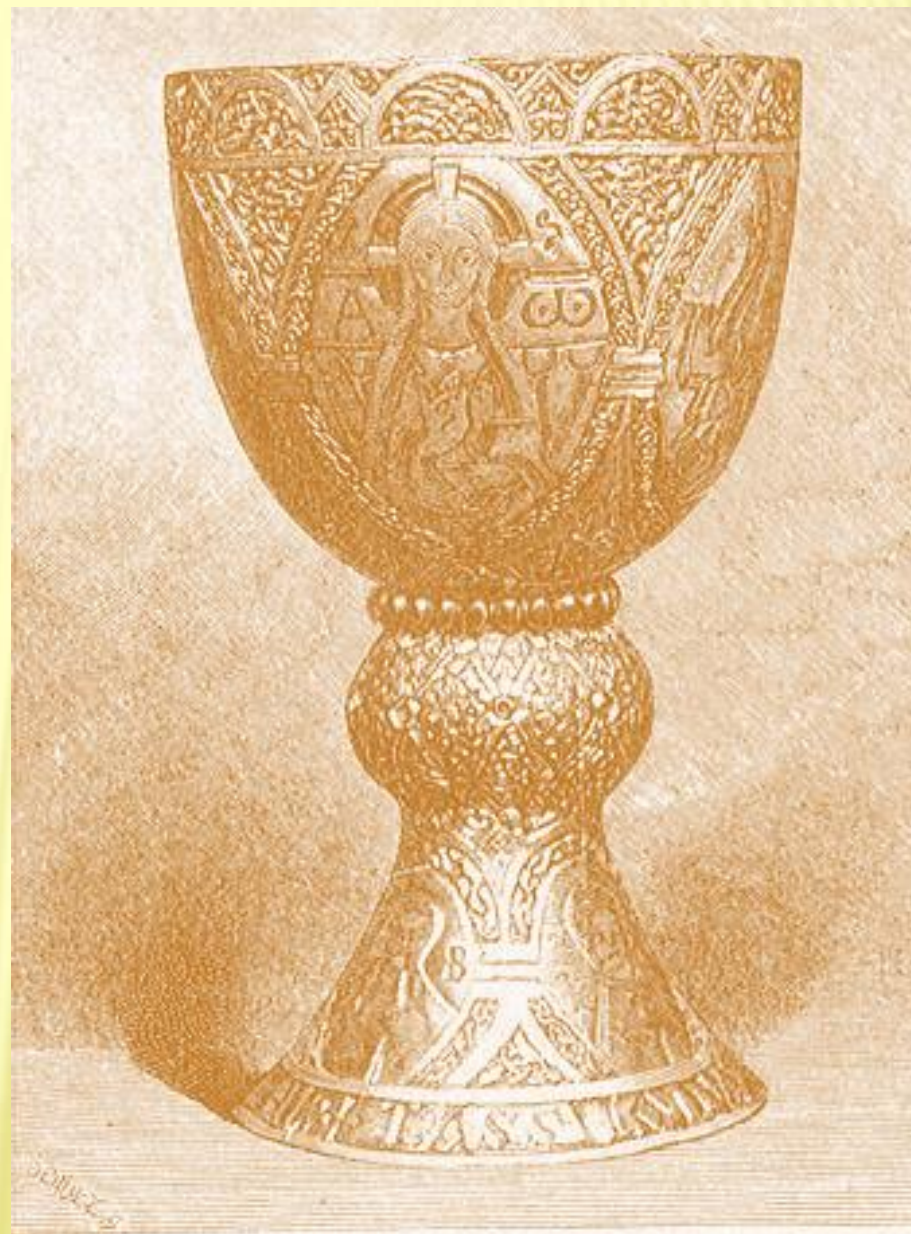
központi területe
Rajna-Szajna vidéke.

Merovingok

Klodvig (482-511)

frank törzsek egyesítése

katolikus hitre térés

Karolingok

Martell Károly (714-41)

szász seregek legyőzése,

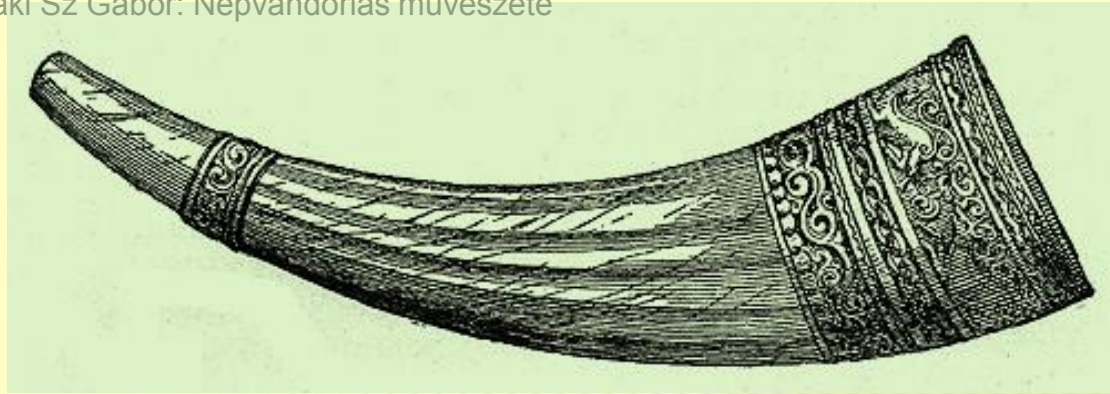
arabokat Poitiers mellett megveri (732),

Burgundia, Provance megszerzése

Kis Pippin (741-768)

Merovingok uralmának megdöntése a pápa segítségével (frank király szakrális jelkép volt, ezért szükségeltetett a pápai áldás) II. István pápa a langobard veszély miatt segítséget kért Pippintől, a frank győzelmek után a meghódított területeket Pippin a pápának adta, létrehozva a Pápai Államot, cserébe a pápa felkente Pippint és két fiát, létrehozva a Karoling Királyságot

Nagy Károly (768-814)

Nagy Károly elefántcsont-kürtje.
Az aacheni dóm kincstárában.

A Kárpát-medence keleti területére
a 420-as években érkeztek.

Legjelentősebb uralkodójuk Attila

A rómaiaknak nyújtott katonai segítségért 430-as években megkapták a
Poannón provinciát

376-453
HUNOK

Hun korona

A 60 centiméter magas,
22 kilogramm súlyú,
gazdagon díszített edény szinte teljesen ép.
Az V. században - 425 és 455 között,
a Hun Birodalom virágkora idején készült
üstöt az előkelőségek halotti
búcsúztatójához tartozó áldozati szertartás
során használhatták.

ÁLDOZATI BRONZÜST

Az egyedülálló leletre 2006 május 19-én,
Somogy megyében,
a Balatonlelléhez tartozó Rádpusztán,
a 67-es út építése előtti régészeti
feltárásnak köszönhetően bukkantak.
Magyarországról eddig mindössze négy
üst, illetve töredék ismert.

Már a hunok is ősi ételeik elkészítésében az öt alapelem elvét követték:

1. az áldozati étel bronzból vagy vasból készített üstben főtt (fém);
2. az üst alatt a tüzet a táltos által kiválasztott fa biztosította;
3. az üst a földön állt;
4. az áldozati ételek elkészítéséhez vizet használtak.

Az áldozati étel alapanyagait a táltos úgy válogatta össze, hogy azok kifejezzék a világfa
hármasszintű jelképrendszerét:

1. az égvilágot a fán termelt gyümölcsökkel, levelekkel, virágokkal és a fán összeszedett mézzel;
2. a földi világot a föláldozott állattal és a földön összegyűjtött növényekkel és fűszerfüvekkel;
3. a föld alatti világot a földben megtermett gyökerekkel, gumókkal és hagymákkal.

Az ősi magyar ételkultúra gyökere a világfa szimbólumrendszerében gyökerezik.

Belső-Ázsiában ősidők óta öt alapelemet különböztették meg:

a tüzet, a vizet, a földet, a fát és a fémet,

szemben a nyugati négy alapelemmel:

a tűzzel, a vízzel, a földdel és a levegővel.

HAJFONAT KORONG

Ötvösművészet

Szíjvégek, csatok, fibulák, karperecek

ARANYVERETES LEMEZTÖREDÉK

Tücsökszerű szárnyas rovar alakú fibula 3.
(kabóca)

HUN CIKÁDA

**HUN SZÍJVÉG, AMIT A
KÍNAIVÁ VÁLÓ HUNOK
JÁDÉBÓL
FARAGTATTAK KI.**

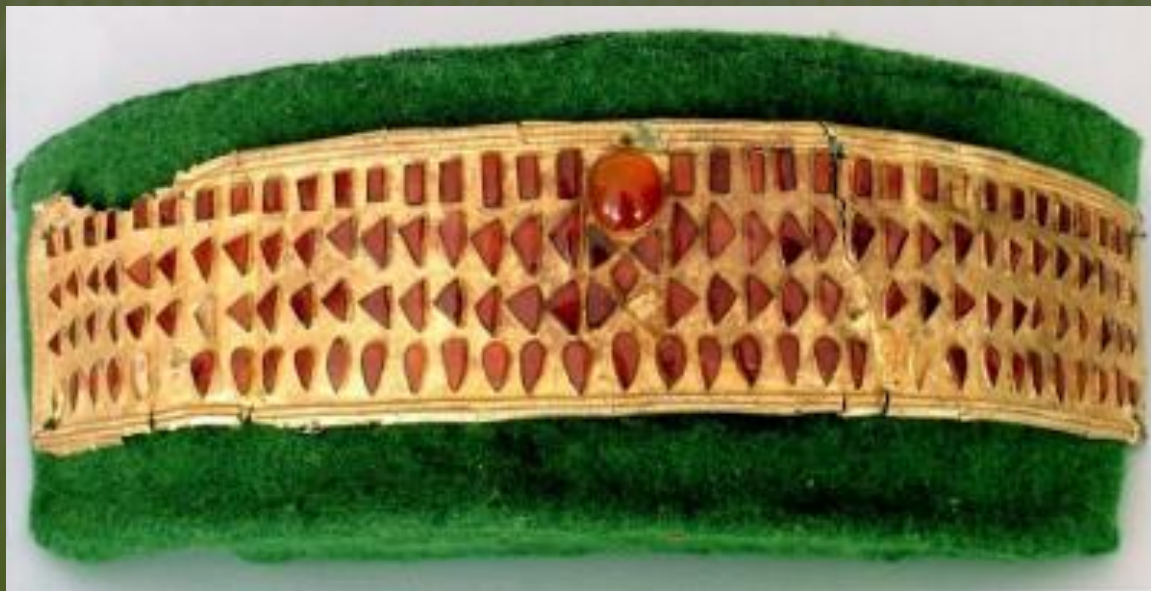

SZARVASOS KŐ ÉSZAK-MONGÓLIÁBAN

Féldrágakövekkel kirakva
Budapest Magyar Nemzeti Múzeum

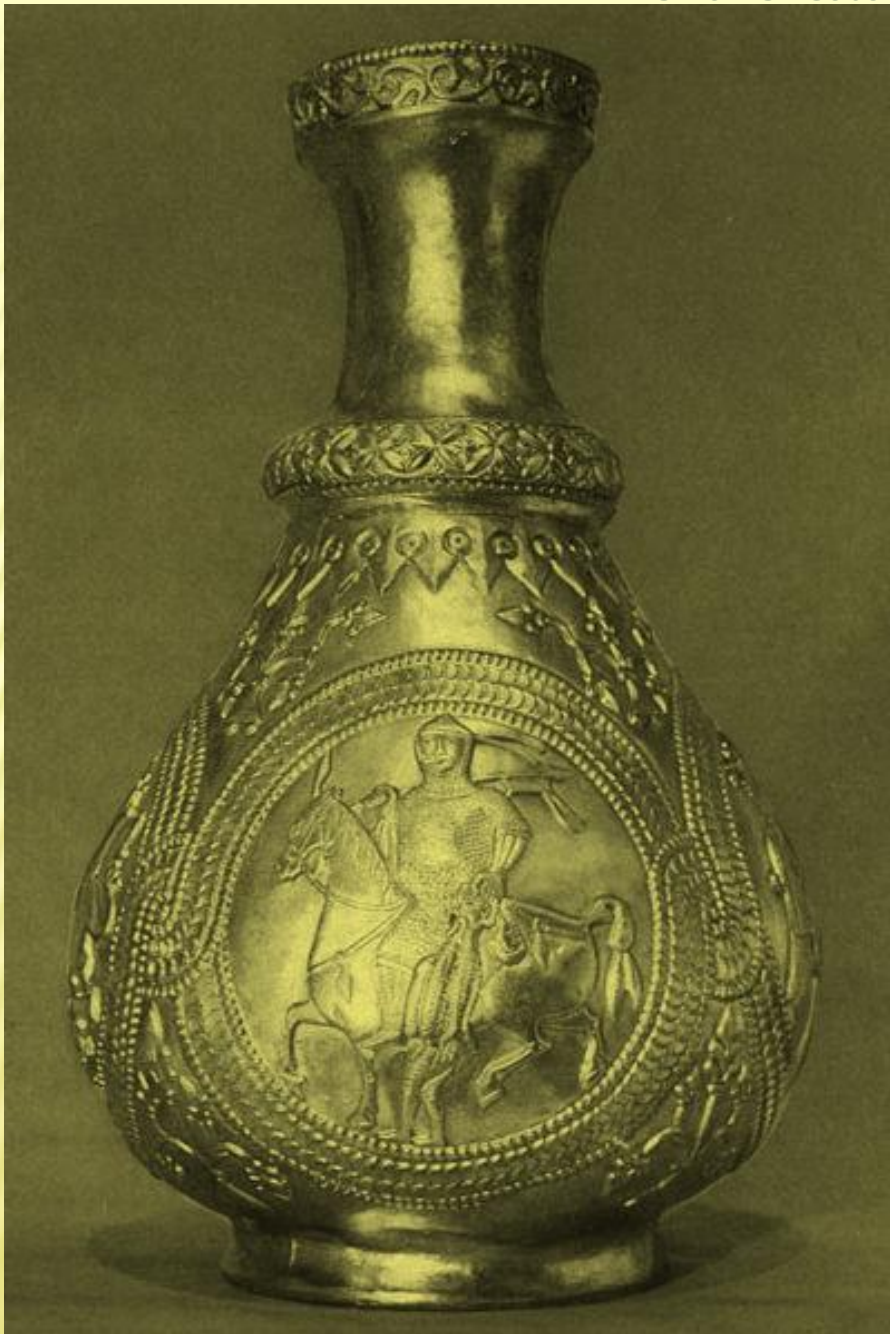
5. sz.

ARANYLEMEZZEL BEVONT DIADÉM

AVAROK 6-8.SZ.

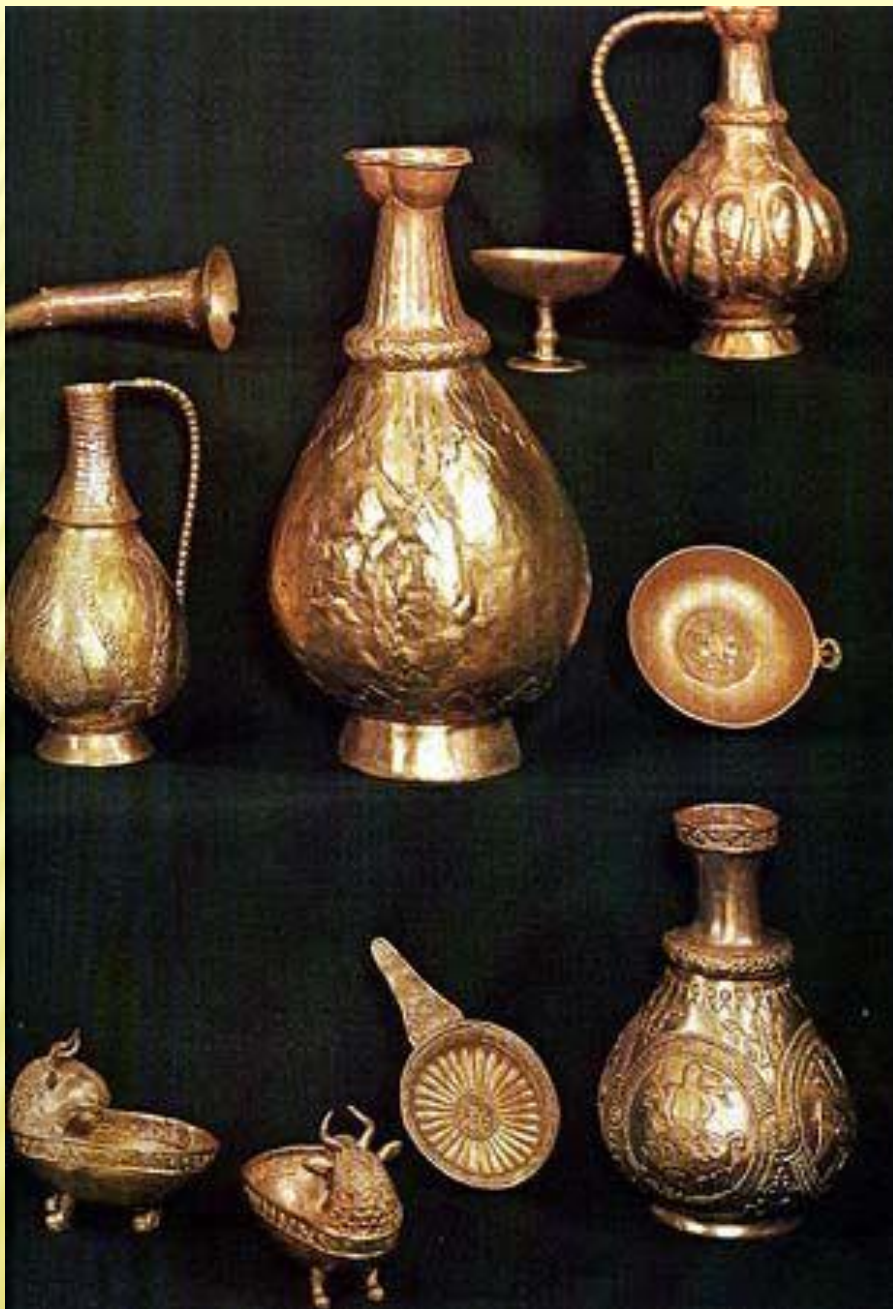
NAGYSZENTMIKLÓSI KINCS

Az avarok 250 évig,
567 és 803 között
Közép-Európa urai voltak.

7-8. SZ.

23 ARANYEDÉNY

A kincs, mint általában minden kincslelet, nem egy időpontban készült. Legidősebb darabjai az ivókürt, a talpas poharak, a sima falú poharak, a láncfonatmintás korsók a 7. század végi ötvösség termékei, a legfiatalabbak pedig, mint a pálcikaindával díszített felületű hasas pohárka és keresztjeles, görögbetűs török felirattal ellátott csatos tálka a 8. század legvégén készültek.

1799-BEN A VÁROS HATÁRÁBAN TALÁLTÁK MEG
AZ AVAROKNAK TULAJDONÍTOTT ARANYKINCSET,
AMELY 2003-BAN BUDAPESTEN IS LÁTHATÓ VOLT A
MAGYAR NEMZETI MÚZEUMBAN.
JELENLEG A BÉCSI KUNSTHISTORISCHES MUSEUMBAN LÁTHATÓ.

ARANY ÁLCSAT

Bócsai fejedelmi sírlelet 7. század

Fülbevalók

Gyűrűk

Korongos veret

Álcsat

Aranyveretes kard

Tegez

Ezüstkorsó

Arany pohár

Ivókürt

SZÍJVÉGEK CSATOK

1

2-12

A TURULMADÁR

Pusztai népek totemállata
Sólyomfejű, nagytestű
ragadozó.

Az égi hatalom és a nap
jelképe.

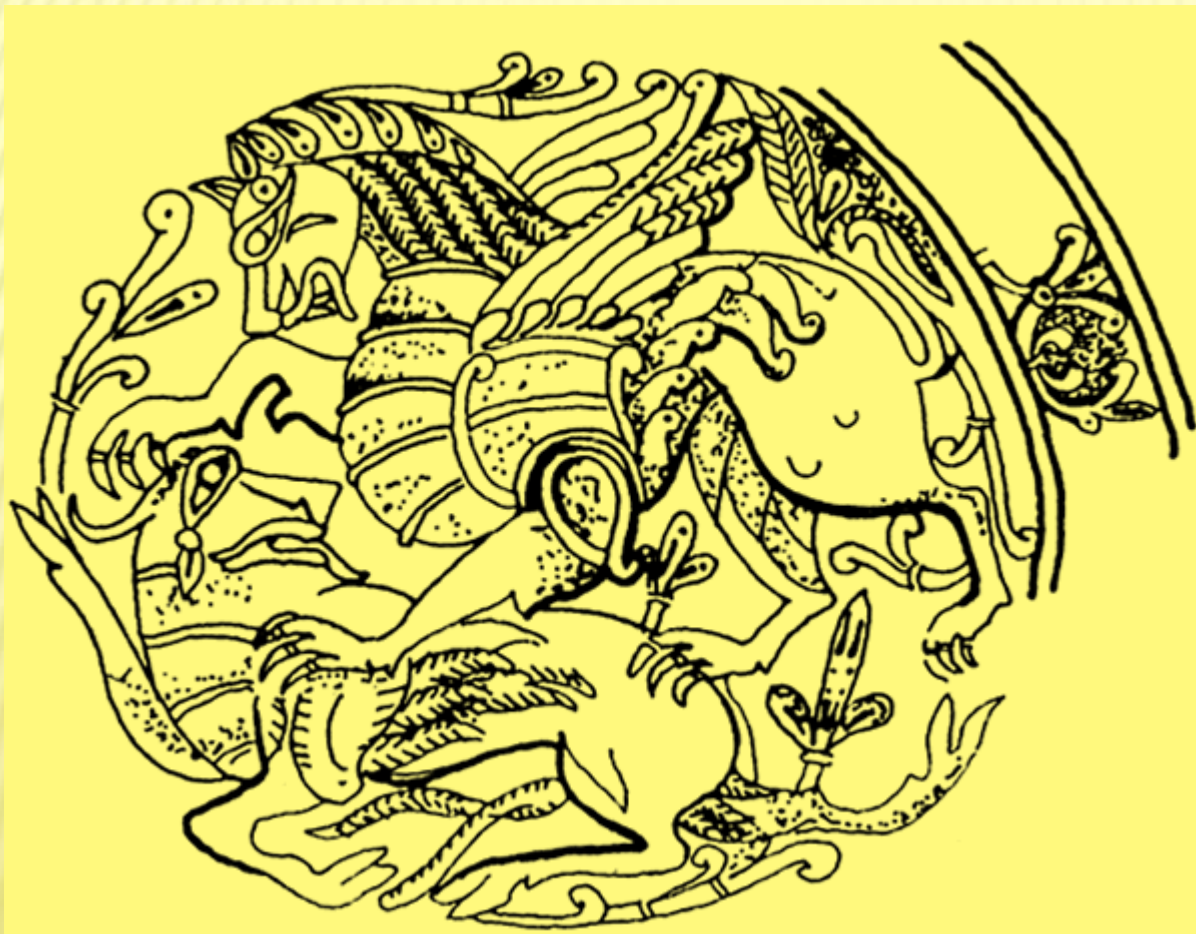
A magyar népmesékben is
az alsó világból menekíti
gazdáját a felszínre és
repülés közben etetni kell.
Nagyszentmiklósi korsó
égberagadási jelenetében
palmettákba végződő
indák között emeli égbe a
nőalakot.

GRIFFES INDÁS STÍLUS

Griff-ábrázolások a nagyszentmiklósi kincselet 7. számú korsóján

IRÁNI, BIZÁNCI, KÖZÉP-ÁZSIAI HATÁS

A griff párdüctestű, madárcsőrű, szárnyas néglábú ragadozó aki a földi hatalom és égi energia egyesülését jelképezi. Mindig oldalnézetben, visszacsapott farokkal, hegyes fülekkel, hatalmas karmokkal ábrázolták. Jellemző patás állatokkal ábrázolt küzdelme, tulajdonképpen a nászt szimbolizálja: „úgy szeretlek, majd meg eszlek”